

אייר תשפ"ד
מאי 2024

סיכת מצו"ב אל"ם בדימוס דניאל רוזן

הטיפול בצופן והגנת מידע, נושא טכנולוגי ותפעולי ייחודי, התפתח בצה"ל בהדרגה. חיל הקשר עסק בנושא זה משחר הקמתו, אך ענף טכני ייעודי לנושא זה, ענף מס"ד (מערכות סתר דיבור), הוקם רק בשנת 1973. הענף עסק בתחילה רק בנושאי הצפנת דיבור, התפתח והתרחב, פיתח יכולות מתקדמות במגוון תחומים טכנולוגיים, ובשנת 1977 רוכז כל הטיפול הטכני בהצפנה בענף מס"ד.

בשנת 1989 הוקם מרכז צופן וביטחון קשר (מצו"ק), כתהליך פנימי במקשר"ר, בפקוד אל"ם. בשנת 1994 הפך מצו"ק למצו"ב (מרכז צופן וביטחון), בפקוד אל"ם. המרכז, שהיה כפוף לקשר"ר, ריכז את ענף מס"ד, ענף מופת (מחקר ופיתוח תוכנה), ענף במ"ם (ביטחון מערכות מחשב), ענף ביטחון (שהיה חלק ממחלקת אג"ם במפקדת קשר"ר) ויחידת 'טופי' שעסקה בתמיכה טכנית ותפעולית בהפעלת מערכות צופן וביטחון ביחידות צה"ל. חטיבת ההגנה בסב"ר (סביבת רשת) באגף התקשוב הוקמה בינואר 2017 על בסיס מצו"ב וגופים נוספים, ואז שונה שם האגף ל'אגף התקשוב וההגנה בסב"ר'. בשנת 2018 הפכה החטיבה ל'חטיבת הספקטרום וההגנה בסב"ר'.

החיילים והמפקדים המשרתים במצו"ב עונדים בגאווה את סיכת מצו"ב, המסמלת את שייכותם לגוף ייחודי ומוביל. מה הרקע ליצירת סיכה זו? ומה משמעות הסימנים השונים בסמל?

מספר אל"ם (מילי) ד"ר אורן איתן: "אחד הדברים הראשונים שעשיתי עם כניסתי לתפקיד [מפקד מצו"ב] היה להעצים את גאוות היחידה וליצור תחושת שייכות בין כל גופי המרכז. ההתלבטויות היו קשות. מצד אחד, היה רצון לשמור על סודיות ועל חשאיות ולהישאר מתחת לדדאר, ומצד אחר רציתי ליצור סמל מאחד ליחידה. מהסיבה הראשונה ירד מהפרק תג יחידה עצמאי, ולאחר חשיבה מרובה החלטתי על סיכת מצו"ב. פרסמתי קול קורא במרכז לעצב סיכה, והתקבלו רעיונות יצירתיים מאוד. סיכת מצו"ב הנוכחית התבססה על אחד הרעיונות שהוצעו. בסיכה יש סממנים רבים של צופן והגנת המידע, שהם ייעודו של מצו"ב".

סיכת מצו"ב
ח' בשבט תשנ"ט, 25 בינואר 1999

הסמל עצמו מעוצב בצורת מגן כדי להבליט את העיסוק בהגנת מידע. לב הסמל הוא מעין שלושה סרטים בצבעים אדום, צהוב ושחור.

הסרטים האדום והשחור מייצגים את המידע האדום והשחור והם מופרדים. מה שמפריד ביניהם הוא סרט מנוקב צהוב, המסמל את סרטי הנייר המנוקבים 'ההיסטוריים', שליוו אותנו עשרות שנים, ואת מידע הבקרה, שנקרא בשם מידע צהוב.

צבעי הרקע של הסמל הם כחול ולבן כצבעם של דגלי האיתות, המייצגים את חיל הקשר, והברק הוא סמלו המסורתי של חיל הקשר.